

Receptief teater mag geen rem zijn

In Brugge kent men zowel een produktieve als een receptieve teaterwerking. De balans slaat duidelijk over naar het receptieve. Een overzicht.

Brugge, teaterstad !'' blokletterde een jaar geleden een prestigieuze publikatie. Vier glanzende bladzijden vol beloftes en verwachtingen. Wat is er, een jaar later, van terechtgekomen en wat hebben de Brugse teatermakers en organisatoren voor het nieuwe seizoen in hun mars ?

Het teateraanbod wordt in Brugge verzekerd door zowel de overheid als het privé-initiatief, door een produktieve en een receptieve sektor. Produktief zijn in elk geval de vele amateurgezelschappen waarvan de meeste vasthouden aan een eerder traditioneel en konventioneel repertoire, hoewel het amateurtoneel zowat overal in de lift zit. In Brugge was daar verleden seizoen al iets van te merken bij de kersverse groep *Het Onvermogen* en hun eerste produktie „Tien taferelen rond een nooit geboren kind'' (van *Stefaan Opdebeeck*, naar *Fal-laci*, in regie van *Dirk van den Broeck*). Niet meteen een schot in de roos, maar toch van aard om nieuwsgierig te blijven. Deze produktie wordt trouwens „in een ultieme versie'' nog hernomen later op het seizoen, terwijl op 4 oktober

Het cultureel centrum De Dijk, waar de cyclus „nieuw teater'' is gepland.

al een tweede projekt van *Het Onvermogen* en *Stefaan Opdebeeck* in première gaat : „Machokleuren'', aangekondigd als een absurde komedie over twee mannen waar uiteindelijk dan toch de vrouw bij betrokken wordt. Voor de vormgeving werd uitgegaan van improvisaties naar aanleiding van een dertigtal „overdrachtsituaties''. Dit „stuk'' wordt gespeeld in het *Paradise Alley*-teater aan de *Minderbroederstraat*, waar het *Onvermogen* benevens een aantal teaterworkshops op 21, 22 en 23 november ook een multimediaal „Erotisch festival'' organiseert.

De receptieve werking van *Het Onvermogen* begon met *Joop Admiraal* („U bent mijn moeder''), werd vervolgd met *Hub Onzia* en zijn eukinetische dans en voor begin december wordt Hollands kabaret beloofd met de groep *Amontuur*. Binnen de zeer beperkte ruimte van één vierkante meter worden in *Paradise Alley* om de twee weken kansen geboden

Rudy Geldhof schrijft voor de *Korrekel-der* een nieuw stuk.

aan wie zich als *solist* wil laten kennen.

Het professionele produktieve teateraanbod wordt in Brugge alleen nog door de *Korrekel-der* en, in mindere mate, door de *Kelk* verzekerd. *Teater 19*, allang een filiaal van *Arca* uit Gent, bracht vorig seizoen één eigen produktie : „Het Hemelbed''. *Teater 19* houdt nu op en *Arca-Brugge* is naar het Concertgebouw verhuisd. Daar wordt op 3 oktober (20 u.) de zaal ingespeeld door het *Westvlaams Teater Antigone Kortrijk* met „De Trap'' (*Charles Dyer*), wat niet direkt een beste keuze is. *Arca* zelf komt er pas eind oktober aan de beurt met „Is de duivel een vrouw ?'' van de Duitse naturalist *Karl Schönherr* (1867-1943), in regie van *Dirk Buyse*.

Arca houdt dit seizoen ook nog een ander voetje in huis in Brugge door de coproduktie met de *Korrekel-der* van „Lange dagreis naar de nacht'' van *Eugene O'Neill* (1888-1953), een oud stuk

→ dat misschien in regie van *Julien Schoenaerts*, die ook meespeelt, tot nieuw leven komt. Wat precies het aandeel is van de Korre in die produktie is niet duidelijk. De werking van de Korre is trouwens, na één seizoen artistieke leiding van *André Vermaerke*, die onverwacht werd bedankt, totaal omgeslagen en is voor het grootste deel receptief geworden. Het Antwerps *Fakkelteater* is te gast met „Schafttijd” van de Vlaamse auteur *Paul Coppens* en na de coproduktie met Arca komt *Ann Petersen* met de creatie van „Reis naar Rome”, speciaal voor haar geschreven door *Erich Bleich*, die ook „Massagesalon” schreef, waar *Ann Petersen* een paar seizoenen geleden in de Kelk zo'n overweldigend succes mee had.

Drie van de zeven leden van de werkgroep „nieuw teater”: *Patrick Gheysen*, *Marleen Lyphout* en *Joris De Voogt*.

Toch worden door de Korre nog twee eigen produkties in het vooruitzicht gesteld. *Rudy Geldhof* schrijft „Huis van vertrouwen” (over de gevolgen van het concilie op een middenstandszaak in religieuze voorwerpen) en dat stuk gaat dan in februari '87 in première. Eind mei is *Roger Dewilde* terug in de Korre voor een regie van „Burocrazy”, een produktie vertrekkend van een reeks schetsen van *Georges Courteline*, waarin de computerbestuurde bureaucratie wordt gevizierd en actuele Kafkaïaanse toestanden gevisualiseerd.

Sedert de Kelk als produktief teater, wegens het wegvallen van de rijkssubsidies, is overgelaten aan *Teater Poëzien* (Gent) — dat nu op zijn beurt zonder subsidies zit! — is aan de Langestraat hoofdzakelijk het repertoire van dit teater te zien. Belangrijk is echter ook de werking met en voor de kinderen. Poëzien richtte een „Kelkbrigade” op en dat betekent dat iedere woens- en zondagnamiddag voor het jonge volkje iets te beleven valt in de Kelk. Er worden

dramalessen gegeven, er is een leesclub, een „kinderkafé” en geregeld worden kinderfilms gedraaid. In een stad waar de toneelprogrammatie voor kinderen en aankomende jeugd zich tot schoolvoorstellingen beperkt en niet zo veelzijdig is uitgebouwd als bijvoorbeeld in Tielt, voorziet de Kelk in een heuse leermeester.

Voor de volwassenen zal Teater Poëzien in de Kelk een aantal eigen en receptieve produkties programmeren, waarvan een eerste op 9 oktober in première gaat. Het wordt „Katanga Diane”, een monoloog van *Rudy Geldhof*, gespeeld door *Suzanne Saerens*, in regie van *Jacky Tummers*, een stuk dat door dezelfde mensen jaren geleden al als Kelk-produktie werd gecreëerd. Wat Brugge vooral in de kijker plaatst is het

feit dat vanwege de kulturele diensten van de stad, onder leiding van schepen *Hugo Stevens*, al enkele jaren een duidelijk teaterbeleid wordt gevoerd waarbij de stedelijke overheid ook zelf initiatieven neemt. Het initiatief van de stad manifesteert zich in twee zalen. Er is de grote stadsschouwburg met op elke dinsdagavond een gevarieerd aanbod van professioneel toneel (de „grote” gesubsidieerde gezelschappen zozeggd, alhoewel de *Mannen van den Dam* daar ook geprogrammeerd staan) en op andere dagen ook opera, operette, musical of koncert. Bedoeling is, een zo breed mogelijk publiek aan te trekken en men blijkt erin te slagen ook. Verleden seizoen werd een gemiddeld aantal toeschouwers van 600 bereikt, tegenover 395 het seizoen ervoor.

Wie meer geïnteresseerd is in de hedendaagse avant-garde, in de kwalitatieve koplopers van de internationale vernieuwende toneelbeweging (de „projecktgroepen” zozeggd) kan terecht in het teater van *De Dijk*, het stedelijk kultureel centrum aan de Blankenbergse steenweg, dat plaats biedt aan 250 toeschouwers. Daar is sinds twee seizoenen de cyclus „nieuw teater” gepland, en de werkgroep die met de prospectie, pro-

grammatie en organisatie daarvan is belast, is er dank zij een degelijke selectie van de produkties in geslaagd een gemiddeld aantal toeschouwers van nagenoeg 200 te boeken. Dat is ruim voldoende om verder te doen. Voor dit seizoen staan al *Marc Vanrunxt* (nieuwe dans), het *Wisselteater*, *Akt/vertikaal*, de *Witte Kraai* op het programma. Er wordt één produktie per maand gepland (gewoonlijk op zaterdag), wat niet zo veel is maar ruimte laat om eventueel het aanbod — naargelang de vraag — te vergroten.

De Brugse Dienst voor Kultuur heeft niet het monopolie om interessante groepen te vragen en wil dit ook niet hebben. Maar de werkgroep krijgt van de schepen carte blanche en beschikt ontegensprekelijk over meer middelen dan privé-organisatoren. „Zotte dingen moeten we echter niet doen,” aldus woordvoerder *Joris De Voogt*, „want het gaat toch altijd nog om gemeenschapsgeld. Experimenten die de toeschouwers nergens raken, kiezen we niet.” De werkgroep gaat per seizoen zo'n dertigtal voorstellingen bekijken en de beoordeling hangt niet af van één persoon, maar van minstens drie leden. Indien verleden seizoen ronkende namen als *Jozef vanden Berg*, *Herman van Veen*, *Neville Tranter* (The Stuffed Puppet Theater) of de inslaande produktie „De moed om te doden” (*Malpertuis*, Tielt) op de Brugse planken stonden, dan was dat te danken aan de inzet van het *Brugs Teaterhuis*, een bescheiden initiatief van *Luc Debruyne* en *Vera vander Plaetse*, dat vijf seizoenen geleden is begonnen met de bedoeling toonaangevend buitenlands talent uit te nodigen en Vlaamse creaties te steunen of mogelijk te maken. Dat gaat niet gemakkelijk omdat het Brugs Teaterhuis niet beschikt over eigen zaalaccommodatie. Toch is men erin geslaagd voor het komende seizoen het dansteater *Rosas* (met „*Helena's Aria*” en „*Bartok/Aantekeningen*”) te kontrakteren, alsook de Nederlander *Wil Offermans*, een fluitist met wel zestig monden, een performer waarin kultuur en instrument een eenheid vormen. Ook *Jozef vanden Berg* en *Neville Tranter* komen terug.

Zo te zien is het toneelaanbod in Brugge zeer groot en de vraag is daarenboven stijgend. Schepen *Hugo Stevens* verwacht in 1988 de openstelling, in volle centrum, van de *Biekorf* als polyvalente teaterzaal, compleet met beweegbare vloer, „waar alles zal mogelijk zijn” en waar dan ook de cyclus „Nieuw teater” zal worden ondergebracht. De vraag rijst echter hoe in Brugge aan de produktieve sektor nieuwe impulsen kunnen worden gegeven. Een grote receptieve werking mag in elk geval geen alibi zijn om de creativiteit van jonge teatermakers af te remmen of te negeren. **ROGER ARTEEL ■**

TONEEL

Rudy Geldhof : „Ik kan Brugge niet missen”

Er is de jongste tijd veel te doen geweest rond stadsgenoot Rudy Geldhof. Maar dat schijnt hem niet uit zijn evenwicht te krijgen. Wij hadden afspraak in de Korrekelder en heel stipt was hij daar alsof zijn voorlopig verblijf tussen de koeien, zoals hij zegt, vlak naast de deur zou liggen en alsof de mist die dag zijn scherpe kijk op mensen en dingen en dus ook op de weg niet kon vertroebelen. Maar ik kom naar Brugge terug hoor, die twee jaar haast zijn vindbaar op de boerebuiten hebben mij ontzettend veel deugd gedaan. Ik had rust nodig, en die heb ik dubbel en dik gevonden te Oedelem, ik heb ook veel gewerkt aan die boeiende BRT-opdracht waarvan het scenario thans af is maar waarvan de zomeropnamen nog moeten beginnen, dan is alles kant en klaar. „Klein Londen, klein Berlijn” is voor mij reeds verleden tijd. Ik ben wel graag van tijd tot tijd aanwezig bij de opname vooral waar het gaat om scènes waar ik mijn verleden konkreet kan terugzien bv. de leerlooierij. Daar weet ik beter dan wie ook hoe daar gewerkt werd, dan kan ik eventuele vergissingen nog tijdig rechttrekken.

Terug naar Brugge. Waarom geen grote stad waar je beter aan je trekken komt ?

Wel, een provinciestadje als Brugge trekt me geweldig aan, daar vind ik de inspiratie, het is het wereldje dat ik ken, waarvan de kleine kanten mij zo boeien. Elders is het wellicht even klein burgerlijk of erger maar Brugge heeft voor mij een bijzondere charme. En ik vind er toch ook de boeken die ik niet kan missen.

En het toneel ? Na de ervaringen in de Kelk, de samenwerking met Gent, is het wat stil geworden. Krijgt de tv nu voorrang ?

Zeker niet. De Kelk blijft voor mij een heel positief iets. Ik heb er toneel geleerd, ook de praktijk, ook die materiële dwang waaruit een stuk toch uiteindelijk definitief gelaat krijgt. Maar ik ben wel blij dat zoveel administratief kopbreken nu tot het verleden behoort. Mijn eerste stukken schreef ik zonder enige ervaring van de toneelrealiteit, zonder het abc van het toneel te kennen. In de Kelk leerde ik dat allemaal, daar kan ik nu spontaan rekening mee houden bij nieuw werk. Zelfs in mijn eenzaamheid werk ik nu toch in permanent contact met de BRT of nu ook met de Korrekelder.

Wereldpremière

Het nieuwe stuk „Huis van vertrou-

De cast van „Huis van Vertrouwen” met Liliane De Waegeneer, Alice Toen, Rudy Geldhof, Walter Cornelis, Sjarel Branckaerts en Wim Danckaert, straks aan het werk in De Korre.

wen” dat straks in wereldpremière in de Korre gaat, is een bestelling. Is dit dan ook zoiets als een belemmering, de ruimte die zó beperkt is, dat ook het aantal personages beperkt blijft, de sfeer en het publiek van de Korre zelf...

Nee dat hindert niet, het zijn realiteiten die ik ken, waarmee ik mij kan verzoenen, en die zelfs bevruchtend kunnen werken. Van de Kelk naar de Korre is er een hele stap, maar het publiek blijft Brugs, en dat is een heel eigen publiek dat je in steden als Antwerpen of Brussel niet terugvindt. In Brugge moet alles veel intiemer zijn, vertrouwder. Men komt er nog niet zodanig om een bepaald stuk te zien, maar om het vaste publiek van een bepaalde zaal. Toneel is er veel meer een onderonsje dan elders. Men kan dat betreuren, kleinburgerlijk vinden. Maar ik schrijf ook voor die mensen en het zijn die mensen die zich het best zouden moeten herkennen in mijn stukken.

„Huis van vertrouwen” is trouwens in Brugge gelokaliseerd, meen ik.

Inderdaad. En de situatie waarin het familiedrama zich afspeelt zullen veel Bruggelingen herkennen. Maar

dat is maar een omlijsting. Mijn „huis van vertrouwen” is een bedrijf van liturgische gewaden, weer iets wat ik ken, en de zaak gaat teloor. Een bloeiende zaak door de ouders gesticht. Maar nu na de oorlog en vooral na het koncilie, gaat het bergaf. De zoon en schoondochter stellen zich vragen, waar ligt de schuld, hoe moeten zij als voorbeeldige middenstanders de schijn redden, en de zoon die wil schrijver worden, en die in Brussel blijkt een meisje te hebben, dat alles is te veel voor vader en moeder.

Maar blijkbaar niet voor Rudy Geldhof !

Er zit inderdaad veel stof tot nadenken in en veel mogelijkheden om dramatisch te gebruiken. Wie mij kent zal wel niet verwonderd zijn als blijkt dat ik er eerst en vooral een familie heb willen uitbeelden met haar eigen problemen. Ieder personage is een geheel, en indien er falen is, dan hoeft het niet steeds opnieuw op de rug van de maatschappij afgewenteld te worden. Er zijn zoveel tekortkomingen die men achter een deftig middenstandsmasker kan verbergen. Ja, de jaren 60 zijn wel voorbij en vooral de zoon inkarneert de jeugd van nu. Hij woont wel te Brussel maar indien hij te Brugge zou uitgaan

dan zou het richting Paradise Alley, Villa Djava of De Versteende Nacht zijn, en het is in dit midden dat hij zijn meisje ontmoet.

Maar het hoofdpersonage is wel de moeder. Zij wil de zakelijke problemen oplossen om haar zelfrespekt te heroveren. Meer vertel ik niet. Dat vertelt het stuk zelf.

En de acteurs ? De regie ?

Via de BRT heb ik inderdaad veel acteurs leren kennen en er mee kunnen werken. De ouwe getrouwe Jacky Tummers bewandelt voor het ogenblik andere creatieve wegen. Sjarel Branckaerts registreerde reeds mijn „Twee Vrouwen” voor de KVS en hij deed het schitterend. Vandaar mijn suggestie om hem „Huis van vertrouwen” toe te vertrouwen. Alice Toen en Walter Cornelis zijn de ouders en Wim Danckaert speelt de rol van de zoon. Alice krijgt zoals gezegd de zwaarste rol. Maar zij en W. Cornelis zijn ervaren acteurs. Wim Danckaert zagen wij toch ook reeds in de Korre ; wat hij in „De Knal” presteerde was reeds van een uitzonderlijke klasse. De jongen zal het ver brengen. En ten slotte het mysterieuze meisje uit Brussel dat wordt Liliane de Waegeneer.

Familiedrama ?

Ja en neen, misschien een tragikomedie, niet al te zwaar naturalisme. Een beetje de stijl van „Twee vrouwen” of „Het Souper”.

En alweer andere projecten ?

Ja, en boeiende ! Maar dan weer voor de BRT. Deze keer wordt het een explosief onderwerp. „De Moorden van Beernem”. Er waren er zeven en de ene vloede uit de andere. Met Victor Delille van het Getrouwe Maldegem als centrale figuur. Maar als ik daarover begin te vertel-

len komen wij binnen het uur niet uit de kelder...

En dat mocht geen van beide zich veroorloven al had ondergetekende wel graag nog lang blijven praten met en vooral luisteren naar Rudy Geldhof. Een man die rustig verder gaat met schrijven en werken aan een reeds bewonderenswaardig oeuvre. Die ons over een paar weken in de Korrekelder zal verrassen met een nieuw stuk, waarschijnlijk een heel goed stuk, hopelijk in de beste omstandigheden gerealiseerd. Maar wat zeker is, de auteur ervan zal er geen dikke nek van krijgen.

J.V.D.

Een interregnum in De Korre

Na de rode kaart van de minister, na het eksperiment Vervarke, zet De Korre het zesentwintigste jaar in met een programmatie die nog bij het oude aanleunt en misschien reeds het nieuwe inluit. Men zoekt nog naar mensen die dit teater een duidelijke nieuwe richting insturen met de vaste hand en zorgvuldige gedegenheid die steeds kenmerkend waren.

Het programma '86-'87 staat dus vast. Vijf stukken in abonnement (1.050 fr. voor de reeks, 250 fr. afzonderlijk en kortingen mogelijk voor groepen, jongeren, studenten en CJP'ers).

Reeds op donderdag 18 en zaterdag 20 sept. gaat een stuk in première, maar komt slechts midden november terug om dan in reeks gespeeld te worden. En meteen hebben wij te doen met een heel bijzonder werk, Eugene O'Neill's meesterwerk wordt

hier onder de titel „Lange dagreis naar de nacht” gespeeld en geregisseerd door Julien Schoenaerts in een coproductie van teater Arca. Wij vermoeden wel dat aan de oorspronkelijke tekst (4 u.) en zelfs aan de personages zal gedokterd zijn, maar wij hebben vertrouwen genoeg in J. Schoenaerts om er het beste van te verhoppen.

Na de première van september volgt een productie van het fakkelteater Antwerpen die vorig seizoen een groot succes kende: Schaftijd van Paul Coppens. Dit loopt dan van 26 september tot 8 november. Twee acteurs, Rudi Delhem en Eddy Cakenberghe, spelen in een kelder het verhaal van een kleine onderaannemer die door de crisis gedwongen wordt zijn meester-gast (en vriend) te ontslaan. Niet zo treurig als men zou denken, maar toch. In ieder geval helaas zeer aktueel.

En na Julien Schoenaerts komt Ann Petersen. Neen zij masseert niet meer, maar is weer op weg met „Reis naar Rome” om het lang alleen voor het voetlicht waar te maken. De Duitse auteur van Massagesalon was zo opgetogen over haar prestatie dat hij voor haar speciaal een nieuw stuk schreef. Première op 14 januari.

En dan volgt op 11 februari een creatie speciaal voor De Korre geschreven door stadsgenoot Rudy Geldhof. „Huis van vertrouwen” is het verhaal van de problemen gesteld door de vernieuwingen in de RK Kerk op een traditioneel middenstandsbedrijf dat leeft van kelken, kazuifels, koorhemden en ander liturgisch borduurwerk. Dat voel je zo wel aan: echt iets voor Geldhof. Naar men ons echter verzekert gaat het stuk... stukken verder. In ieder geval wordt dit een

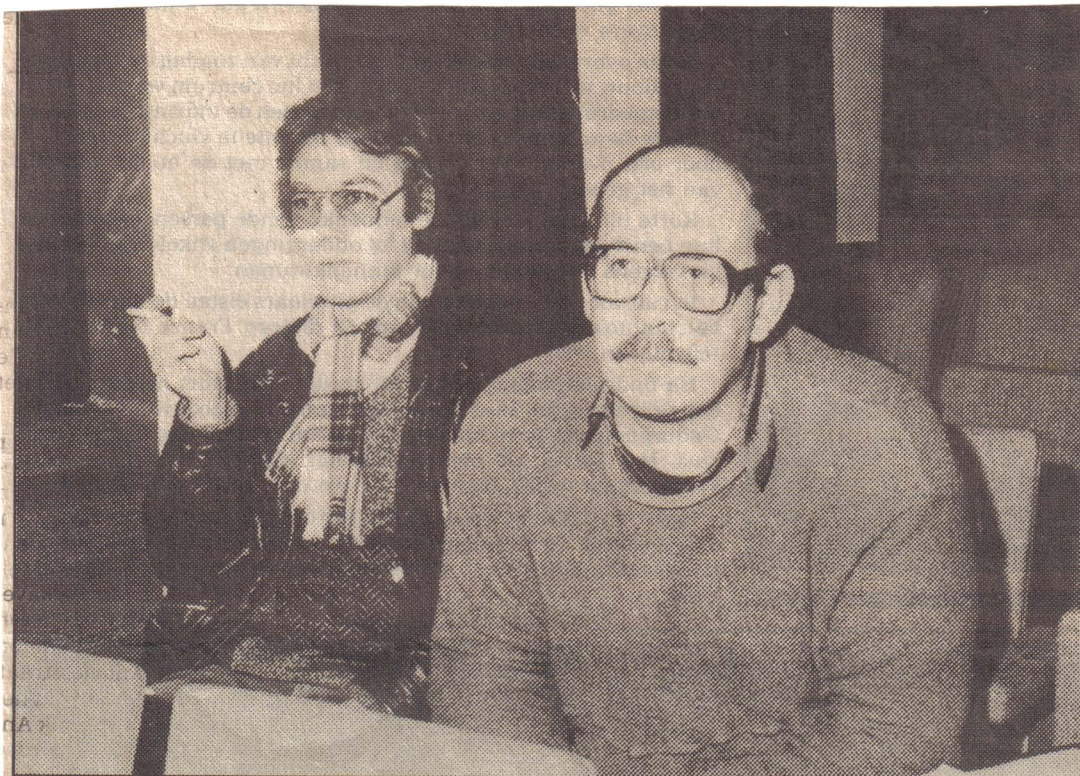
gebeurtenis waar heel Brugge zich reeds over verheugt.

En het laatste werk dat dan in mei volgt zal een soort montage zijn van schetsen uit het oeuvre van de Fransman Courteline (1860-1929), beroemd om zijn farcen en lichte zedenstukjes waarin o.a. de kleine burgerlijkheid van de ambtenaren door een goed kenner gehegeld worden. Bedoeling van deze productie is een parallel te trekken met onze tijd. En zo zou blijken dat de tijd van efficiëntie, management en automatizatie niet zoveel veranderd heeft. Wat wij bij voorbaat graag geloven. Roger Dewilde zal ons dat uiteenzetten.

Vijf stukken en vijfmaal zijn wij benieuwd. Wat het worden zal leert de toekomst. Maar als overgangsjaar lijkt mij dit seizoen in de Korre toch behoorlijk gevuld en zelfs beloftevol. J.V.D.

■ Een scène uit „Huis van Vertrouwen”, straks in de Korre te zien. (daa)

■ Auteur Geldhof en regisseur Branckaerts volgen aandachtig de repetities. (daa)

Kreatie van Brugs auteur in de Korre

„Huis van Vertrouwen” door Rudy Geldhof

BRUGGE — In de Korrekelder aan het Kraanplein wordt op woensdag 11 februari om 20 u. 30 de première gebracht van „Huis van Vertrouwen” van Rudy Geldhof; het is het vierde abonnementsstuk.

Een tijdje geleden gaf de Korrekelder de Brugse auteur Rudy Geldhof opdracht een stuk te schrijven dat bestemd zou zijn om in de eigen ruimte te worden opgevoerd. En dat is thans gebeurd, het resultaat kan men straks in de Korrekelder bekijken en beluisteren. Rudy Geldhof is trouwens lang geen onbekende in Brugge als promotor van het teater De Kelk en als toneelauteur geniet hij een steeds groeiende faam. Suksessen waren de stukken „Het Souper”, „Katanga Diane”, „Twee Vrouwen” en „De vrije Madam”, waarmee hij de Visser-Neerlandia Prijs werd toegekend.

„Huis van Vertrouwen”, zijn recentste toneelstuk, wortelt in de dagelijkse maatschappelijke

realiteit en daarin heeft hij autobiografische elementen verwerkt. Het is het verhaal van een typisch middenstandsgezin dat er niet in slaagt een bedrijfje boven water te houden. De vader, die de zaak van zijn ouders heeft geërfd, blijkt allesbehalve een zakenman. Zijn vrouw heeft zich jaren lang krom gewerkt en nu de zaken slecht gaan vindt zij dat zij nooit naar waarde werd geschat. Alhoewel feminisme niet tot haar woordenschat behoort, trekt zij toch besluiten in de richting van persoonlijke vrijheid en bevestiging. Hun zoon Tony kan het allemaal goed uitleggen, maar zijn verblijf in de hoofdstad was ook geen onverdeeld sukses en dat blijkt uit het getuigenis van een mysterieuze Monique. Het familiaal bedrijfje is iets aparts, dat voorziet in alles wat met de roomskatolieke kultuur te maken heeft zoals soutanes, kelken, enz. Maar het koncilie heeft dat allemaal veranderd, daarmee ook in het „Huis van Vertrouwen”.

Met dit stuk bewijst Geldhof dat hij een plaats verdient onder de zeldzame Vlaamse beroepsauteurs. De dialoog is vlot geschreven en het Brugs tintje dat men af en toe hoort en met veel humor geschreven werd, geven aan dit stuk een bijzonder cachet.

De regie is in handen van Sjael Branckaerts; hij bewijst met het werk van Geldhof vertrouwd te zijn. De vertolkers zijn Alice Toen, Walter Cornelis, Wim Danckaert en Liliane De Waegeneer.

Volgende voorstellingen hebben nog plaats op 13, 14, 18, 20, 21, 25, 27, 28 februari en verder zijn er nog 14 vertoningen in maart, telkens om 20 u. 30. Toegangs-prijs: 250 fr., student en CJP 200 fr., verminderde prijs voor groepen van ten minste 25 personen: 200 fr. Kaartenverkoop en plaatsbespreking in de Korrekelder, elke weekdag van 15 tot 19 u. maandag tot vrijdag: ook van 10 tot 12 u.; tel. 33.88.50. (daa)

Kreatie van

HUIS VAN VERTROUWEN

Aan de Brugse auteur Rudy Geldhof gaf de korrekelder de opdracht een nieuw stuk te schrijven bestemd om opgevoerd te worden in de eigen ruimte. Het werd «Huis van Vertrouwen» een werk dat wortelt in de dagelijkse maatschappelijke realiteit en waarin de auteur heelwat autobiografische elementen heeft verwerkt.

In «Huis van Vertrouwen» maken we kennis met een typisch middenstandsgezin dat er niet in slaagt een ambachtelijk bedrijfje boven water te houden. De vader (die de zaak van zijn ouders heeft geërfd) bewijst dagelijks allesbehalve een zakenman te zijn: veel verbaal geweld maar noeste arbeid is niet aan hem besteed. Neem nu zijn vrouw. Het mens heeft zich jaren lang krom gewerkt en nu de zaken slecht gaan komt zij tot de bevinding dat zij eigenlijk nooit naar waarde werd geschat. Feminisme behoort niet tot haar woordenschat maar zij trekt wél de passende conclusies in de richting van persoonlijke vrijheid en bevestiging.

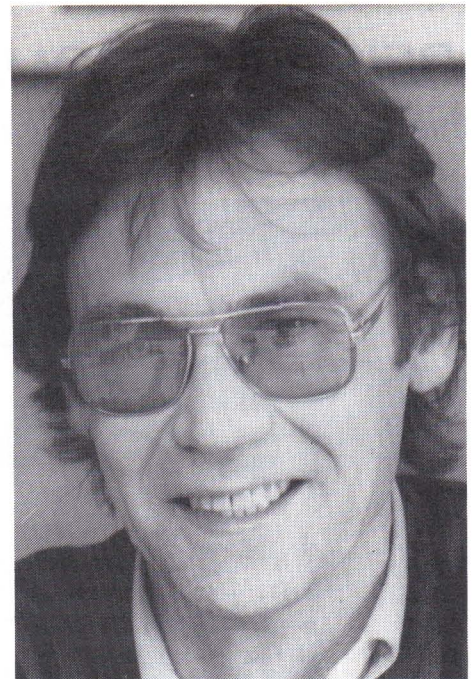
Zoon Tony heeft een «aardje naar zijn vaartje», hij kan het allemaal goed uitleggen en zijn charmes bij de vrouwen maximaal laten renderen, maar zijn verblijf in de hoofdstad was geen onverdeeld succes, dat blijkt dan weer uit

het getuigenis van de mysterieuze Monique...

Een bijzonder piment in «Huis van Vertrouwen» is te vinden in de situering: het familiale bedrijfje is een tamelijk exclusieve commercie die voorziet in alles wat met de rooms-katolieke cultus te maken heeft zoals: koorhemden met kant, kazuifels met uiterst verfijnd borduurwerk, soutanes, kelken, cibories en noem maar op. Maar het concilie scheurde door het «rijke, roomse leven» en de moderne Design werd tot de glorie der altaren verheven. Niets is nog als vroeger, niet bij de pastoors, niet bij de beminde parochianen en ook niet bij de bewoners van het Huis van Vertrouwen...

Geldhof bewijst met dit nieuwe stuk dat hij zij zijn plaats verdient onder de zeldzame Vlaamse beroepsauteurs. Hij registreert met een scherp oog de tragi-komische gebeurtenissen in een provincialistisch gezin, de dialoog is vlot geschreven en met veel humor gekruid, de vier personages zijn herkenbaar en duidelijk geprofileerd.

Sjarel Branckaerts, die vroeger al beweet met het werk van Geldhof vertrouwd te zijn, regisseert. De vertolking werd, na zorgvuldige selectie, toevertrouwd aan: Alice Toen, Walter Cornelis, Wim Danckaert en Liliane De Waegeneer.

RUDY GELDHOF

Rudy Geldhof, reeds langer dan vandaag bekend als de promotor van het Teater De Kelk in Brugge, verwerft een steeds groeiende faam als toneelauteur. Onbetwistbare successen waren stukken als: Het Souper - Twee Vrouwen - Katanga Diane en het onlangs op de Vlaamse Televisie te bewonderen De Vrije Madam. Met dit laatste stuk behaalde hij de Visser-Neerlandia Prijs voor toneel en het feit dat er momenteel plannen bestaan voor een Franse bewerking die in franstalig België en in Frankrijk zou gespeeld worden, spreekt voor zichzelf. De BRT deed herhaaldelijk een beroep op Rudy Geldhof als scenarioschrijver: «Lente» en «Tantes» van Cyriel Buysse werden door hem bewerkt en onlangs begonnen de opnamen van het nieuwe televisie-feuilleton (zeven afleveringen) «Klein Londen - Klein Berlijn» in een regie van Dré Poppe, waarvoor Geldhof het originele scenario schreef.

«Huis van Vertrouwen» geschreven in opdracht van de korrekelder is het nieuwste toneelstuk van de auteur sedert de creatie van «De Vrije Madam», een viertal jaren geleden. En opnieuw verschijnt er een uitdaging aan de horizon want de Vlaamse Televisie heeft plannen rond een reeks geheimzinnige zaken die destijds het Vlaamse land beroerden en hun weerslag hadden op de nationale politiek, meestal aangeduid als de Moorden van Beernem. In deze boeiende materie is scenarist Rudy Geldhof zich alweer aan het verdiepen...

„Huis van Vertrouwen” speelt op zeker

BRUGGE — De première van het nieuwste toneelwerk van de Brugse geldhouder Rudy Geldhof in de Korrekelder bevatte zowat alle ingrediënten om dit stuk een volks succes te verzekeren. De thematiek, de inhoud en de uitwerking zijn zeer herkenbaar en het geheel sluit aan bij een duidelijk Vlaamse traditie van toneelschrijven.

Het uitgangspunt is voor Vlaanderen nogal erg traditioneel. De vader Jean leidt een bedrijf waar kerkgewaden worden geborduurd en andere toebodigheden voor het priesterlijke ambt worden vervaardigd. Dit bedrijf is nu failliet ten gevolge van de moderne trend sedert het Vatikaans koncilie, aldus de vader. Eigenlijk wordt het gaandeweg duidelijk dat de vader het bedrijf slecht beheerde, het vroegere succes voornamelijk aan zijn vrouw te danken heeft en verder vooral interesse toont voor andere vrouwen en dure whisky. De moeder Gerda zoekt werk om toch nog een „zorgeloze” oude dag te kunnen opbouwen, wordt atelierleidster bij de konkurrentie Liturga, en besluit zelf voor het geld te zorgen. Dit neemt de vader niet en hij gaat inwonen bij zijn vriendin Suzanne. Gelukkig heeft de moeder een best leuke zoon Tony, maar ook hij gebruikt haar om van „bomma” geld los te krijgen voor een eigen zaak. Hij is pseudo-schrijver, had een verhouding met de vrouw van een redakteur, maar laat haar vallen als haar man zijn werk niet wil publiceren. Nu wil hij een kroeg overnemen en een toneelzaaltje inrichten, maar de moeder verneemt de drankzuchtige en luie ingesteldheid van haar zoon en weigert hem te steunen. De zoon barst uit in woede en tenslotte blijft de moeder alleen achter.

Dialogen

Dit gegeven — de tragi-komische huiskamerdramatiek — hebben we wel al meer gezien in Vlaamse toneelwerken, maar Geldhof slaagt er wel in om zeer aantrekkelijke dialogen te leveren. De humor schuilt vooral in de herkenbaarheid van de per-

sonages en de referenties naar Brugse toestanden en actuele gespreksonderwerpen, die door Geldhof zelfs origineel worden verwerkt („Mijn ziel is zo zuiver als het water van de Reijtes”). Maar ik heb het vooral moeilijk met de structuur van het stuk. De centrale motieven zoals het faillissement, de relatie tussen de vader en de moeder, de steun van „bomma” worden goed uitgewerkt in het eerste deel, maar vanaf het tweede deel raakt het stuk op een zijspoor en wordt de zoon eigenlijk de centrale figuur wat aanleiding geeft tot een onduidelijke climax. Geldhof wil ook zeer helder schrijven, hij kondigt meestal een belangrijke gebeurtenis aan met kleine hints, maar soms wordt de eigenlijke gebeurtenis eerder overbodig, zoals de verschijning van Monique (de getrouwde vriendin van de zoon), een fragment dat geen verdere informatie bevat rond Monique of Tony en eigenlijk ook eleganter en aantrekkelijker kon worden uitgewerkt zonder dat Monique diende op te komen. De humor in het stuk zou het moeten hebben van de parodie, maar ook hier gaat de betekenis verloren. De zoon beschrijft het kulturele peil van de verkopers van de dagreisjes voor bejaarden, vertelt enkele platte moppen, het publiek barst in lachen uit, maar eigenlijk gaat hier de parodie verloren in de imitatie met hetzelfde effect voor ogen.

Walter Cornelis speelde de rol van de vader, misschien net iets te routineus om te overtuigen en zelfs licht-gechargeerd tijdens de stiltemomenten met de moeder of de zoon. De stoere grootspreker Tony (Wim Dankaert) begon ook erg gechargeerd, herpakte zich, maar had duidelijk moeite met de balans tussen nonchalante vlotheid en stoere zelfzekerheid. De moeder — vertolkt door Alice Toen — bleef eerder mat en bevatte weinig hoogtepunten, zij groeit moeizaam uit een onderdrukte positie naar een zelfbewuste onafhankelijkheid, een evolutie die in de vertolking slechts sporadisch duidelijk werd. Liliaene De Waegeneer legde een rechtlijnige structuur in haar rol.

De regie van Sjarel Brancaerts had vooral aandacht voor een duidelijke karakterte-

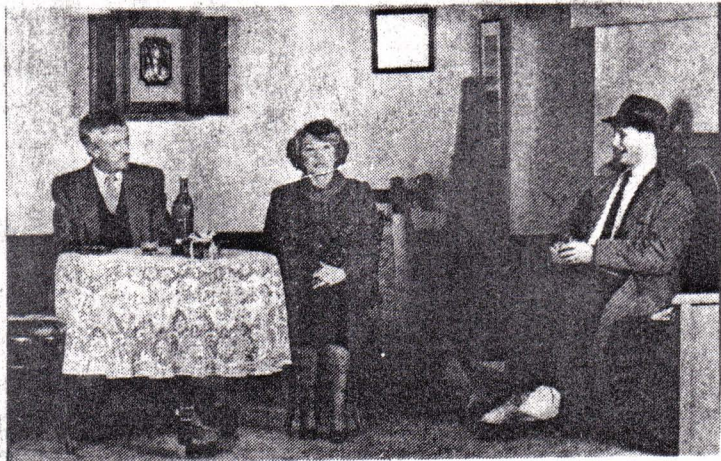
kening van de personages en een spanningsopbouw in de confrontaties, maar droeg weinig meer bij tot de duidelijkheid in de structuur van het stuk. Het decor van de volkse Vlaamse woonkamer bleef wat te traditioneel en voorspelbaar, en schetste een milieu dat zijn eigen tijd heeft overleefd.

„Huis van Vertrouwen” bevat echter best aantrekkelijke momenten en bevat dialogen waar slechts weinig Vlaamse auteurs een pen voor hebben. Men kan nog voorstellingen bijwonen op 13, 14, 18, 20, 21, 25, 27, 28 februari en verder nog een tiental voorstellingen in maart. De voorstellingen vangen aan om 20 u.30 en de toegangsprijs bedraagt 250 fr. Men kan plaatsen reserveren op het sekretariaat van de Korrekelder, Kraanplein te Brugge (tel. 050-33.88.50) van 10 tot 12 u. en van 15 tot 19 u.

Peter ROOSE

Korre presenteert nieuw Geldhof-stuk **Een Huis van Vertrouwen**

BRUGGE — De Korrekelder biedt zijn publiek de komende weken het jongste stuk van de Brugse auteur Rudy Geldhof aan: „Een huis van Vertrouwen”. We waren woensdagavond bij de première. We kunnen je maar één raad geven: ga ook even zien. Je krijgt een mooi stuk te horen en te zien, dat daarenboven meer dan voortreffelijk wordt vertolkt. Knap werk, zowel van auteur als van regisseur en vertolkers. „Een Huis van Vertrouwen” steekt knap in mekaar. Een boeiende intrige en een vlotte dialoog. Het verhaal is zelfs bij momenten spannend om volgen. Het is dit van een echtpaar dat in zijn leven niet is geslaagd. Man en vrouw hielden een atelier van borduurwerk open, waar allerlei kledij voor religieuze plechtigheden werd gemaakt. Maar het concilie heeft veel veranderd, ook in de kerkelijke liturgie en de daarbij horende religieuze ornamenten, kazuifels, tunieken, altaardwalen en noem het maar op. Jean de leider van het „Huis van Vertrouwen” heeft de/trein gemist. Hij kon zich wat je noemt aan de nieuwe trend niet aanpassen. En zijn zaak ging failliet. Daar zit hij nu met de gebroken potten. Zijn vrouw verwijt hem dat, evenals het

Op de foto Walter Cornelis, Alice Van Toen en Wim Danckaert. Het vertrouwen is zoek geraakt in dat „Huis van Vertrouwen”.

feit, dat hij het in de voorbije 25 jaar met de echtelijke trouw ook verre van nauw heeft genomen. Het stuk laat je dus een van de kook geraakt gezin zien, dat ook nog een zoon heeft. Die een aardje naar zij vaartje heeft, zo te zien: vrouwen, drank en niet veel werken als het even kan. Geldhof heeft van dit gegeven een vlot geschreven, aangenaam om volgen toneelstuk gemaakt, dat bovendien ook nog een lokaal kleurtje krijgt. Vermits het huis van vertrouwen in Brugge staat. Je hoort de beiaard zingen en je lacht met allusies op Brugse toestanden. Sjarel Branckaerts voert de re-

gie. Zijn spelers doen wat van hem gevraagd wordt. Het zijn trouwens stuk voor stuk gevestigde waarden in Vlaanderens toneelwereld. Zodat ook dit al een waarborg is voor kwaliteit. De rol van Jean wordt gespeeld door Walter Cornelis; zijn vrouw Gerda door Alice Toen. Zoon Tony is toevertrouwd aan Wim Danckaert en de naar het einde toe onverwachts opdagende Monique wordt knap gespeeld door Liliane De Waegeneer. „Huis van Vertrouwen” wordt door die vier knap verdedigd. Al bij de première staken de spelers vol vertrouwen en in topconditie. P.R.

Korrekelde creëert Geldhofs jongste stuk

„Huis van vertrouwen”, toneelvermaak op tv-maat

BRUGGE — Volksrealistische huiskamerdramatiek. Dit is de rubriek waarin „Huis van vertrouwen”, het nieuwste toneelwerk van Rudy Geldhof, thuisheert. Hij schreef het stuk in opdracht van de Korrekelde, waar het nu wordt gecreëerd. Afgezien van het feit dat dat dit zeker niet het soort teater is waar we in de late jaren tachtig zitten op te wachten, werd in de Vlaamse dramaturgie vooral op dit vlak in het verleden gescoord. Buysse, Claus, Van den Broeck, Verhezen, Geldhof

Het is duidelijk dat in de beste gevallen een tekst aan de basis lag, die veel méér oproept dan de loutere herkenning van de „couleur locale”. Ofwel reveleert zo'n tekst een sterke psychosociale bewogenheid, ofwel komt de realistische tekening via een soms burleske ver-tekening op verrassende wijze in een mytisch-symbolisch referentiekader te staan. In „Huis van vertrouwen” ontbreekt een dergelijke meerdimensionali-teit.

Het gegeven. Jean en Gerda zijn kleine middenstanders die hun exclusief familiebedrijfje failliet zagen gaan. Er is immers bijna geen vraag meer naar soutanes, koorhemden en dure kazuifels. Voor Jean ligt de verklaring in het dalende aantal roepingen en de algemene ver-sobering sinds het Concilie. Dit is nochtans niet de echte oorzaak. Die ligt bij Jean zelf (Walter Cornelis), die de zaken heeft verwaarloosd, en meer aandacht had voor de vrouwtjes en zijn whisky. Dat beseft Gerda (Alice Toen), nu het te laat is. Ze zoekt eigen werk en vindt er in het naaiatelier van „Liturga”, de konkurrent die wél tijdig een reconversie deed. Dit kan Jean

TEATER

niet pruimen en hij trekt er van onder.

Zoonlief Tony is na een mislukt studiejaartje in het RITCS nog wat in Brussel blijven rondlummelen. Kwestie van „ervaringen” op te doen, want hij wil schrijver worden. In feite is hij een leegloper, die net als pa enkel van Wijntje en Trijntje houdt. Een geknipte rol voor Wim Danckaert. Tegenover zijn vader legt hij een krakend cynisme aan de dag (een ordinair Oedipus-complex, grinnikt hij);

zijn moeder en oma draait hij rond de vinger zolang hij denkt dat ze hem kunnen steunen bij de aankoop van een teatercafé. Wanneer Gerda erachter komt dat ze bedrogen is, barst de vriendschap en vliegt ook hij de deur uit. Gerda blijft achter. Zelf uit het huis gezet, maar zelfstandig.

Regisseur Sjarel Branckaerts heeft de tedere momenten erg „sec” gehouden. Hiermee heeft hij elk gevaar voor melodramatiek vermeden. Dit komt vooral de figuur van Gerda ten goede. Alice Toen levert hier in elk geval een van haar betere vertolkingen. In haar personage liggen beredenering én gevoeligheid dicht bijeen.

Toch werkt „Huis van vertrouwen” als tragi-komedie niet. In de ruwbouw zitten wel ingrediënten voor een inslaand familiedrama, maar het tekstgegeven blijkt uiteindelijk te weinig

expansief te zijn om — binnen de volksrealistische uitbeelding — enige dramatische diepgang of meerledigheid te krijgen. Eenmaal het verhaalkader is geregistreerd en de typen zijn ingekleurd, ontbreekt de suggestie dat zich hier iets belangrijks voltrekt. De „rare tekening” blijft over.

Geldhof is in dit stuk te veel alleen maar de vlotte dialoogschrijver, die met geestige opmerkingen en zinspelingen het publiek een avond lang onderhoudt. Daar slaagt de opvoering trouwens in. De toespelingen op de „toneelschrijvelarij”, die de auteur met veel zelfironie heeft ingewerkt, zijn niet meer dan een onschuldige illustratie hiervan. „Huis van vertrouwen” is voor mij te veel toneelvermaak op televisiemaat.

Fred SIX

Tot 4 april, tel. 050-33.88.50.

Opmerkelijke creatie

Rudy Geldhof stond er na de voorstelling een beetje ontroerd bij. Zo'n wereldpremière is altijd zenuwlopend, denk ik, en als die achter de rug is, ook al is niet alles in orde met een telefoon bijvoorbeeld, ook al had men dit of dat anders gewenst, als het applaus en de bloemen zijn ontvangen, dan pas begint het nieuwe stuk te bestaan. Het kan opnieuw gespeeld worden, het krijgt commentaar, het wordt het stuk van spelers, regisseur en toeschouwers. Het gaat een eigen weg waar de auteur niet zoveel meer aan veranderen kan. Zo'n geboorte is altijd ontroerend maar in „Huis van Vertrouwen” heeft Rudy Geldhof wellicht meer van zichzelf gelegd dan in zijn vorige werken. Hij heeft het ook heel dicht bij het publiek getrokken.

Het speelt zich af te Brugge ; men hoort de beiaard spelen en de mensen... die kan men gemakkelijk herkennen. Wat niet betekent dat het stuk alleen in Brugge kan gespeeld worden. Zeker niet. De personages, de situatie behoren wél tot een bepaalde middenstand die het best vertegenwoordigd is in een middelgrote stad. En dat vindt men overal.

Een bloeiende zaak die failliet gaat is ook niets uitzonderlijks ; een man die te veel van vrouwtjes houdt is geen zeldzaamheid, een vrouw die ondanks dit alles probeert haar onafhankelijkheid te heroveren is al interessanter, een zoon die wil schrijver worden, een grote bek opzet maar later blijkt een even grote nul te zijn als zijn vader en die daarbij met een Brussels lief zit, getrouwd en al, geeft een quatuor personages die je niet vreemd zijn. Maar Rudy Geldhof doet ze leven op zijn manier, laat ze tegen mekaar en met mekaar het spel van schijn en werkelijkheid spelen. De moeilijke situatie waarin zij zich alle vier proberen te redden is maar een aanleiding. En zo verkeert de komedie vlug in tragiek.

Merkwaardig is ook hoe de klemtoon van het stuk van het ene personage naar het andere overgaat. Eerst denkt men dat de vader Jean (Walter Cornelis) de centrale figuur is, dan de

zoon Tony (Wim Danckaert) en pas heel op het laatst stelt men vast dat het in feite steeds de moeder geweest is, Gerda (Alice Toen).

En, inderdaad zoals Geldhof het aangekondigd had is „Huis van Vertrouwen” niet zo maatschappijkritisch als men kon vermoeden. Ja, de kerk en de paters en het concilie krijgen de schuld voor het falen van dit bedrijf van kerkgewaden, maar de eigenlijke schuld ligt elders. Het stuk toont heel duidelijk het menselijk falen. Met die verschuivingen van niveaus en klemtonen bereikt Geldhof haast onopgemerkt een heel schrijnend slot. Het is een beetje spijtig dat de Monique uit Brussel (Liliane De Waegeneer) de strenge evolutie komt storen. Maar zonder haar zou veel onduidelijk gebleven zijn.

Bevestigend

Zo gezien dus een behoorlijk sterk stuk, realistisch, hard (soms even teder) en uiteindelijk toch pessimistisch. In de lijn van wat Rudy Geldhof reeds produceerde. Een bevestiging eerder dan een verrassing.

De regie van Sjarel Brankaerts heeft mij een beetje ontgoocheld. Hij voelt zich blijkbaar gehinderd door de kleine spelruimte, en het kleinburgerlijke van de sfeer verleidt hem soms tot pseudo patronagetoneel waarvan de ironie niet overkomt, zo voelde ik het onwennig aan.

En dan loopt de rolverdeling toch wat mank. Met een Walter Cornelis die zich hier niet overtreft en Wim Danckaert die de show steelt, een Alice Toen die al te zeer in zichzelf opgesloten zit, en een Liliane De Waegeneer die niemand kan doen geloven in haar grote liefde voor Tony, heeft de Korrekelder niet de ideale vertolking gevonden voor het stuk. Maar idealen zijn van deze wereld niet.

Hoe dan ook, laat enkele vertoningen de zaak roderen ; het stuk is goed genoeg om steeds beter te worden. En daarbij is het voor de Bruggelingen in ieder geval een must.

J.V.D.

Zie ook Het Pleintje

In de Brugse Korrekelder werd een nieuw stuk van Rudy Geldhof gecreëerd.

„Huis van vertrouwen” van Rudy Geldhof, in regie van Sjarel Branckaerts, gespeeld door Walter Cornelis, Alice Toen, Wim Danckaert en Liliane De Waegeneer. Tot einde maart in de Korrekelder, Kraanplein, Brugge. Reservations : (050) 33.88.50.

Het werk van toneel- en scenario-schrijver Rudy Geldhof (1942) behoort tot het psychologisch-realisme en verwijst inhoudelijk naar mensen die zich in een hoekje gedrongen voelen, zonder dat ze daarom tot een minderheidsgroep behoren. Een aantal frustraties worden belicht. Toneel als spiegel van een realiteit, als reflector en niet als vergrootglas waarvan het brandpunt eventueel als priem kan worden gebruikt. Herkenbaarheid blijkt troef. Een onbemiddelde en alleenstaande vrouw, zoals in „Twee vrouwen”, een door velen misbruikte vrouw, zoals in „Katanga Diane”, of een vrouw die door haar man in het failliet wordt meegesleurd, zoals nu in „Huis van vertrouwen”, doen het nog altijd. Het is echter niet de bedoeling van de auteur om aan de hand van die levende voorbeelden, op zoek te gaan naar maatschappelijke oorzaken van menselijke ellende, of voormelijk het realisme te ontstijgen. Mensen in een bepaalde penibele situatie tonen, is blijkbaar voldoende.

In vergelijking met gelijksoortig werk van andere Vlaamse toneelautoeurs, „Greenwich” van Walter Vanden Broeck, of „Thuis” van Hugo Claus bijvoorbeeld, missen bepaalde stukken van Rudy Geldhof symbolische, transcenderende kracht. De auteur beperkt zich maar al te vaak tot het vertellen van een mooi afgerond verhaal.

De weer eens herkenbare dialoog in „Huis van vertrouwen” verwijst meerdere keren naar de revue en de typering van de personages staat ook al niet ver af van het doordeweekse krantenfeuilleton of „Het pleintje” op de televisie. Vader is een losbol, heeft de zaak in kerkgewaden om zeep geholpen, maar legt de schuld van alles bij het zoveelste Vatikaanse Concilie dat de kledij van de religieuzen drastisch wijzigde. Zoon Tony is een nietsnut, een komediant, een gerateerd schrijver ook, die van zich laat horen als hij geld nodig heeft, maar moeder is een vrouw die niet bij de pakken blijft zitten. Ze slaat er zich door, schudt man en zoon als dode takken

van zich af en zal een nieuw, zelfstandig bestaan beginnen.

Die moeder- en vrouwenfiguur (een sobere en treffende vertolking van Alice Toen) is het enige personage dat door de auteur genuanceerd wordt weergegeven. We volgen haar in het proces dat tot haar moedig besluit leidt, terwijl zowel vader (Walter Cornelis) als zoon (Wim Danckaert) stereotiep en blijkbaar onveranderbaar blijven, het hele stuk door. Het snipperrolletje dat Liliane De Waegeneer (Monique) te verwerken krijgt, zet weinig zoden aan de dijk.

Het is de vraag wat een regisseur met een dergelijk stuk meer kan doen, dan wat Sjarel Branckaerts er mee gedaan heeft. Het kaderverhaaltje wordt tot de laatste druppel uitgemolken; de relativerende allusies die betrekking hebben op het schrijverschap van Geldhof zelf, worden door Wim Danckaert met de nodige pointes aangebracht, maar verder dan de guile lach om zoveel (Brugse) herkenbaarheid,

gaat het niet. De dubbele bodem ontbreekt, de personages zijn van papier.

„Huis van vertrouwen” werd in opdracht van de Korrekelder geschreven. Schrijven in opdracht is vaak een rit

„Huis van vertrouwen” van Rudy Geldhof met Alice Toen en Wim Danckaert : in een hoekje gedrongen.

tegen het uurwerk. Misschien ligt daar een verklaring voor dit haastige huiswerk. Of moeten we teatermoedigheid veronderstellen ?

Juist vóór het „Huis van vertrouwen” heeft Rudy Geldhof het TV-script van de zesdelige oorlogsserie „Klein Londen, Klein Berlijn” afgewerkt. De opnamen (in regie van Dré Poppe) zijn intussen al begonnen. Nu begint Geldhof aan „De moorden van Beernem”, eveneens voor de televisie.

Schrijven voor televisie is lonender dan schrijven voor teater. Men kan het Rudy Geldhof die van zijn pen tracht te leven, niet kwalijk nemen dat hij de geboden kansen benut. Maar dat is geen geldig ekskuus voor het maakwerk dat „Huis van vertrouwen” heet. ■

Toneelacteur RUDY GELDHOF :

„Wat geeft mij het recht om de mensen te vertellen hoe ze moeten leven ?”

De Brugse toneelacteur Rudy Geldhof schreef voor de Korrekelder het stuk „Huis van Vertrouwen”. Daarin schetst hij de tragi-komische gebeurtenissen in een middenstandsgesin, dat er niet in slaagt het familiebedrijfje in priesterkledij rendabel te houden. Vader Jean (Walter Cornelis) blijkt weliswaar een stevige drinker, maar geenszins een goed zakenman te zijn. Zijn vrouw Gerda (Alice Toen) heeft zich jarenlang kromgewerkt met naald en draad. Nu de zaken slecht gaan, beseft ze dat ze nooit naar waarde geschat werd. Zoon Tony (Wim Danckaert) – een cynische charmeur – heeft een jaartje in Brussel geleefd op de kosten van een getrouwde vrouw, Monique (Liliane De Waegeneer). Nu wil hij als toneelschrijver aan de kost komen in Brugge. Dit vormt het vertrekpunt van een realistisch drama, vol wrange humor en pittige dialogen. Een reden voor een gesprek met auteur Rudy Geldhof.

VW : In „Huis van Vertrouwen” worden verschillende controversiële thema’s aangesneden. Maar wat is het centrale gegeven van het toneelstuk ?

R.G. : „Het stuk gaat over een vrouw – de moederfiguur – die probeert haar verloren zelfrespekt te herwinnen. „Huis van Vertrouwen” probeert een antwoord te geven op de vraag of die vrouw daarin slaagt of niet. Daarrond worden een aantal bijkomende thema’s geweven : de thuiskomst van de verloren zoon, het faillissement van het familiebedrijfje, de buitenechtelijke avontuurtjes van de vader, ...”

VW : De vrouwenproblematiek vormt één van de konstanten in uw oeuvre. In „Huis van Vertrouwen” zet de moeder een schuchtere stap naar de emancipatie. Na 25 jaar onderdrukking in haar huwelijk komt ze op voor haar rechten.

R.G. : „Gerda, die een eind in de 50 is, komt plots voor voldoende feiten te staan. Het familiebedrijfje is failliet, alles wat gedurende vele jaren werd opgebouwd is kapot gegaan. Daarnaast heeft ze vele amoureuze slippertjes van haar man Jean moeten verdragen. Gerda beseft nu pas ten volle dat ze te braaf en te gediensig heeft geleefd. Schoorvoetend probeert ze haar rechten op te eisen. Tegen de zin van haar man in zoekt ze werk, ze wenst inspraak in het financieel beheer. Jean, die haar steeds onderdrukt heeft, verliest een deel van zijn pluimen, en verlaat het echtelijk dak. Daarna spitst Gerda haar affektie toe op

haar enige zoon Tony en probeert met hem een nieuw knus nestje te bouwen. Maar Tony blijkt nog een grotere deugniet dan zijn vader te zijn. Na een tijdje ziet Gerda in dat ze zich ook van haar zoon moet losmaken.”

VW : De tol van de emancipatie is zwaar. De moeder kan haar zelfrespekt slechts herwinnen ten koste van haar gezin. In andere toneelstukken hebt u eveneens oog voor minder rooskleurige gevolgen van de vrouwenemancipatie. In „Noch vis noch vlees (De vrije madam)” doet u enkel aan detailkritiek, maar in het stuk „Twee vrouwen” mislukt de poging van de vrouw om een zelfstandig bestaan te leiden volledig. Betekent dit dat u nogal kritisch staat tegenover vrouwenemancipatie ?

R.G. : „Helemaal niet. Ik wil geen boodschap overbrengen in mijn toneelstukken. Wat geeft mij het recht om de mensen te vertellen hoe ze moeten leven ? Ik stel enkel vast dat het samenleven tussen man en vrouw een stuk moeilijker geworden is dan bij de vorige generaties. Vroeger zwaaide de man de scepter en moest de vrouw haar mond houden, veel kinderen kopen. In ruil voor financiële zekerheid en bescherming onder het echtelijk dak vervulde ze een huis-tuin en keukenjob. Dat waren vreselijke tijden voor de vrouwen. Sinds de vrouwen – onder meer door de pil – een zekere zelfstandigheid verworven hebben, blijken sommige mannen daar problemen mee te hebben.”

VW : De personages in uw toneelstukken zijn meestal erg behoudsgezind, hoewel ze slachtoffers zijn van de maatschappelijke conventies. In uw oeuvre is de maatschappijkritiek slechts onderhuids aanwezig. U geeft als het ware enkel speldeprikjes. Is uw hoofdbedoeling dan alleen maar ontspanning brengen op scène ?

R.G. : „Dat de zwakkeren in onze wereld onderdrukt worden is evident. Je leest het dagelijks in de krant. Dus vind ik het niet boeiend om dit voortdurend te benadrukken in mijn toneelstukken. De maatschappijkritiek zit er – dat hoop ik toch – impliciet in verweven. Maar ik wil wel tonen dat de mensen een ingebouwd mechanisme bezitten om de schuld van het eigen falen af te schuiven op de maatschappij. Zo maakt de vaderfiguur in „Huis van Vertrouwen” zichzelf wijs dat het faillissement van het familiebedrijfje te wijten is aan het tweede Vatikaans Concilie.”

VW : U schrijft steeds realistische stukken maar neemt nooit stelling voor een bepaalde ideologie. Loopt u dan niet hoog op met experimenteel of vormingsteater ?

R.G. : „Ik heb mij nog nooit een missionaris gevoeld die de mensen moet bekeren. Stel dat ik bepaalde politieke ideeën heb, dan ga ik dat niet zomaar verkon-

digen noch buiten noch binnen het teater. Politiek op scène brengen wordt snel vervelend. In de jaren 60 had je een vorm van politiek teater waarin via zwart-wit slogans geageerd werd tegen het imperialisme en het kapitalisme. Maar daarmee kan het publiek niet geboeid worden. Het drama zit niet zozeer in de maatschappelijke kontekst maar in de mens zelf.”

VW : Er zitten heel wat autobiografische elementen in het toneelstuk „Huis van Vertrouwen”. Beschouwt u het schrijven als een soort therapie, als een afrekening met het verleden ?

R.G. : „Tot nog toe heb ik nooit uit therapeutische motieven geschreven. Natuurlijk put ik inspiratie uit mijn persoonlijk leven, maar deze autobiografische elementen mogen niet letterlijk genomen worden. Ze zijn uit hun verband gerukt en in het stuk in een totaal andere kontekst geplaatst. Dat noemt men het creatief proces bij het schrijven. De omgeving waarin hij leeft vormt voor elke schrijver een voorname inspiratiebron. Zo handelen mijn eerste stukken dikwijls over marginale personages, omdat ik zelf een nogal ongebonden leven leidde en geregeld met mensen in contact kwam die min of meer aan de zelfkant van de maatschappij stonden. In „Huis van Vertrouwen” durfde ik pas voor de eerste

maal een echt gezin portretteren, gedeeltelijk omdat mijn levensstijl enigszins veranderd is."

VW : Het verhaal van de zoon Tony vertoont merkwaardig veel gelijkenissen met uw leven. Tony is echter een erg cynische figuur.

R.G. : „Het gaat om een 24-jarige jongen die een beroemde schrijver wil worden. Als romanschrijver raakt hij niet gelanceerd, hoewel hij in Brussel de echtgenote van een uitgever vruchteloos misbruikte om werken te laten publiceren. Terug in Brugge heeft hij een „schitterend" idee : hij wordt toneelacteur - cafébaas en zal zijn eigen stukken opvoeren in het zaaltje van het café. Tony vraagt zijn familieleden om het project te financieren en zal subsidies aanvragen aan de minister van Cultuur. Hoewel er duidelijk herkenbare elementen zijn, is het dramatische personage Tony helemaal niet Rudy Geldhof. Ik schep er wel een diabolisch genoegen in dat sommige (naïeve) toeschouwers menen dat dit wel het geval is. Mijn bedoeling was de teaterwereld erg cynisch af te schilderen. Teaterwetenschappers hebben er mij immers herhaaldelijk van beschuldigd dat ik destijds teater De Kelk enkel tot mijn eer en glorie gebruikte voor de opvoering van eigen stukken. De meeste van mijn toneelstukken zijn echter eerst door andere gezelschappen gespeeld, voornamelijk door het Nieuw Vlaams Teater De Waag te Antwerpen en Teater Malpertuis in Tielt."

VW : Hoewel vader Jean en zoon Tony in „Huis van Vertrouwen" elkaar niet kunnen uitstaan, gelijken ze erg op elkaar. Het karakter van deze personages lijkt wel gedetermineerd door de erfelijkheid. Dit en de vele marginale figuren in uw toneelstukken geven uw oeuvre een naturalistische ondertoon. Beschouwt u zichzelf als een neo-naturalist ?

R.G. : „Liever niet. Dat de zoon een aardje naar zijn vaartje heeft, is niet noodzakelijk een erfelijke faktor. De zoon kan het gedrag van zijn vader imiteren door hem tijdens zijn jeugd jaren veel bezig te zien. Ooit kreeg ik het label „naturalistisch auteur" opgeplakt naar aanleiding van de stukken „Ééntwintigen" en „Winnaars en Verliezers", omwille van het misabilisme en de primitieve, onmondige figuren die op scène gebracht werden. Dergelijke stukken wens ik niet meer te schrijven, omdat teater met eenvoudige naturalistische teksten niet erg interessant is, noch voor het publiek noch voor de acteurs. „Huis van Vertrouwen" is een realistisch stuk, waarin het drama zich ontwikkelt on-

danks de dialogen. Het publiek moet uitmaken hoe de situatie op scène in elkaar zit, niet aan de hand van de letterlijk gesproken tekst, maar via de subtekst, d.i. de manier van praten van de acteurs. De acteurs zeggen bepaalde dingen en de toeschouwers moeten uitmaken of dat strookt met de waarheid."

VW : Toch ligt uw verdienste als toneelacteur vooral in de pittige dialogen. In „Huis van Vertrouwen" wordt er dikwijls gealludeerd op Brugse toestanden. Blijft het stuk volgens u nog genietbaar voor niet-Bruggelingen ?

R.G. : „Ik wou in dit stuk de tegenstelling tussen een provinciestadje en de grootstad Brussel in de verf zetten. Zoon Tony en zijn getrouwde vriendin Monique, die uit Brussel komen, hebben een totaal andere levensstijl dan de ouders Jean en Gerda. Om die tegenstelling te illustreren heb ik het stuk gesitueerd in Brugge. Veel elementen tonen aan dat we in Brugge zitten, maar ik geloof niet dat ik daarin overdrijf. Hoewel Brugge in de zomer veel weg heeft van een zuiders stadje vol toeristen, voelen vele Bruggelingen zich daar niet in thuis. De sfeer van vroeger zit hen nog steeds in het bloed : een klein provinciestadje, met een rijk kerkelijk verleden – „Bruges la morte" zoals Alfred Rodenbach ze beschreef. Dat religieus element uit zich in het familiebedrijfje, het Huis van Vertrouwen, dat liturgische gewaden op ambachtelijke wijze produceert. Dat staat symbool voor het vroegere katholieke Brugge."

VW : In „Huis van Vertrouwen" wordt er enorm veel gedronken, vooral door de vaderfiguur. Het lijkt wel „Dallas".

R.G. : „Men vertelt me dikwijls : „Het valt op dat er in de stukken van Rudy Geldhof stevig gedronken wordt." De rekwisiteurs moeten steeds veel flessen whisky, wijn en bier aanbrenghen. Misschien is dit te wijten aan mijn verleden als cafébaas. In „Huis van Vertrouwen" zou de vader als zelfstandige voortdurend in de weer moeten zijn voor het familiebedrijfje. Maar hij drinkt liever en belt geregeld zijn minnares op in plaats van te werken. Daardoor gaat het ambachtelijk bedrijfje failliet – in weerwil van de hard zwoegende moeder.

VW : „Huis van Vertrouwen" wordt – in een regie van Sjarel Branckaerts – nog tot april opgevoerd in de Brugse Korrekelder, elke woensdag-, vrijdag- en zaterdagavond telkens om 20u30.

Stefan Vankerckhoven